

Szegedi Törvényszék
2.Gf.40.001/2023/7.

A Szegedi Törvényszék dr. Kriveczky György ügyvéd (Szeged, Gutenberg u. 10. I/9.) által képviselt VIP Travel Kft. Pusztatölaka, Kossuth u. 42. szám alatti székhelyű felperesnek – a Dr. Hernádi Eleonóra Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Hernádi Eleonóra, Budapest, Nagy Lajos király útja 199-201.) által képviselt Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata 6800 Hódmezővásárhely, Kossuth tér 1. szám alatti székhelyű alperes ellen - jogszabálysértés tényének megállapítása iránti perében a Hódmezővásárhelyi Járásbíróság 2023. február 9. napján kelt 7.G.40.010/2022/6. számú ítéletével szemben az alperes által 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a 2012. évi XLI. törvény 23. § (4), (5), (8) bekezdések megsértésére vonatkozó ítéleti megállapításokat mellőzi, e körben a keresetet elutasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja az alábbiak szerint újra szövegezve.

Megállapítja, hogy az alperes a 2020. november 17. napján kelt Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén helyi, autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás ellátása tárgyú ajánlatkérés során a 2012. évi XLI. törvény 24. § (4) bekezdésének és a tanács 1370/2007/EK rendelet 5 cikk (3) és (5) bekezdésének megsértésével járt el.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 114.300,- (Egyszáztizennégyezer-háromszáz) Ft perköltséget.

Megállapítja, hogy a meg nem fizetett 24.000,- (Huszonnégyezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Tényállás

- [1] Az alperes és a DAKK Zrt. 2016. december 22. napján 2 éves időtartamra, 2017. január 1. napjától 2018. december 31. napjáig közszolgáltatási szerződést kötött Hódmezővásárhely helyi közforgalmú autóbussz közlekedési hálózata működtetése tárgyában.
- [2] Az alperes 2018. november 27. napján közbeszerzési ajánlati felhívást tett közzé Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén helyi, autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás ellátására. A pályázati felhívás alapján a

DAKK Zrt. adott be érvényes és az alperes által elfogadott ajánlatot. Az alperes közgyűlése az 1567/2018. (XII.17.) határozatában hozzájárult a Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén az autóbusszal végzett menetrend szerinti helyi személyszállítási szolgáltatás 2019. január 1. napjától 2023. december 31. napjáig a DAKK Dél-alföldi Közlekedési Központ Zrt. által történő ellátásához, valamint a szolgáltató által igényelt Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata által 50.000.000,- Ft/naptári év összegű költség-hozzájárulás nyújtásához. A közgyűlés felhatalmazta a polgármestert, hogy a közszolgáltatás vonatkozásában megkötendő szerződésekkel kapcsolatos eljárás során teljes jogkörben eljárjon és valamennyi szükséges szerződést megkössön, illetve nyilatkozatot tegyen. A DAKK Zrt. 2019. január 10. napján kelt levelében felszólította az alperest a 2009-2012. évek, illetve a 2015-2017. évek szolgáltatásával összefüggésben az elszámolásra és egyúttal kérte a 2019-2023. évre vonatkozó szerződés megkötését. Az alperes polgármestere 2018. december 21. napján az aláírt szerződést megküldte a DAKK Zrt.-nek. Az alperes és a DAKK Zrt. között 2019. február és május között egyeztetések zajlottak a megkötendő szerződés tartalmára vonatkozóan. Az alperes közgyűlése a 702/2019. (VIII.23.) számú határozatában megállapította, hogy a tárgyévet megelőző évre saját forrásból 15.000.000,- Ft vissza nem térítendő önkormányzati támogatással járult hozzá a helyi közlekedés működtetéséhez, amelyet a költségvetésébe beépített, a helyi közlekedést 2019. évben fenntartja, illetve „a 2012. évi XLI. törvény, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján nyilvános pályázati eljárást hirdetett Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén helyi, autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás ellátása címén és a szerződést 2019. január 1-től 2023. december 31-ig terjedő időszakra megkötöti”. Az alperes és a DAKK Zrt. között 2019. szeptemberében ismételten egyeztetések folytak a szerződéssel összefüggésben. A DAKK Zrt. 2020. március 27. napján kelt a 2019. évi Hódmezővásárhely területén autóbusszal végzett helyi személyszállítás közszolgáltatási tevékenységre vonatkozó beszámolót nyújtott be az alperesnek. A DAKK Zrt. 2019. szeptember 30-ai e-mail üzenete mellékleteként megküldte az alperesnek a 2019. szeptember 20. napján kelt levelét, továbbá mellékelte az egységes szerkezetbe foglalt közszolgáltatási szerződést, amelynek tartalma azonos volt az alperes által 2019. augusztus 9. napján megküldött e-mail üzenet mellékletét képező szerződéstervezetben írtakkal. Egyúttal kezdeményezte a közszolgáltatási szerződés módosítását a menetrend vonatkozásában.

[3] A DAKK Zrt. 2019. szeptember 30-i hatállyal beolvadás útján egyesült a Volánbusz Zrt.-vel, mely jogi személy ezáltal a DAKK Zrt. általános jogutódja. A DAKK Zrt., illetve jogutódja a Volánbusz Zrt. 2020. évben, illetve azóta is folyamatosan, megszakítás nélkül végez Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén helyi autóbusszal menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatást.

[4] Az alperes 2020. május 18-i dátummal a „Közszolgáltatási szerződés megszüntetése közös megegyezéssel” elnevezésű megállapodás-tervezetet készített, amelyben megállapította, hogy a korábbi pályázati eljárás alapján a nyertes ajánlatot a DAKK Zrt. tette. Az 1567/2018. (XII.18.) határozattal a közgyűlés kimondta, vele köti meg a közszolgáltatási és személyszállítási szerződést. A polgármester aláírásával ellátott szerződés-tervezetet a felperes jogelődje átvette, azonban azt aláírva nem küldte vissza, így a szerződés nem jött létre. A megszüntetésre irányuló tervezet szerint a felek a kölcsönös teljesítés elfogadására tekintettel kinyilvánítják, hogy 2019. év vonatkozásában közöttük ráutaló magatartással létrejött a közszolgáltatási szerződés. Miután azonban 2019. november 30. napjáig 2020. évre vonatkozóan a költség-hozzájárulás összege vonatkozásában nem kötöttek megállapodást, ezért megállapodnak abban, hogy a szolgáltató részére megküldött közszolgáltatási szerződést 2020. december 31. napjával megszüntnek tekintik. A Volánbusz Zrt. nem zárkózott el a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésétől, azonban azt feltételekhez kötötte,

melyeket az alperes nem teljesített.

- [5] Az alperes 2020. november 17. napján árajánlat megküldésére hívott fel hat gazdasági társaságot, köztük a felperest is Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén helyi, autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás ellátására. A felhívás szerint a közszolgáltatási szerződés megkötésére 2 éves időtartamra, 2021. január 1. napjától 2022. december 31. napjáig kerül sor. Az ajánlat benyújtásának határideje 2020. november 30. napja volt. Az útmutató 9. pontjában az alperes az ajánlatkérés jogcímeiként a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 24. § (4) bekezdését jelölte meg. Az útmutató 16., 18. pontjai értelmében az alperes az érvényes ajánlatokat bírálja el, amelyek megfelelnek a kiírás alkalmassági feltételeinek, a bírálati folyamat végeredményeképpen kerül kiválasztásra a nyertes ajánlat, és az alperes az összességében legelőnyösebb ajánlatot benyújtó ajánlattevővel köt szerződést. A felperes 2020. november 23., majd 2020. november 27. napján kiegészítő tájékoztatás megküldése érdekében megkereste az alperest. Az alperes a 2020. december 9. napján kelt 131-8871-11/2020. iktatószámú válaszában kiegészítő tájékoztatást nyújtott a felperes részére, melyben foglaltak szerint az alperes képviselőjében a polgármester 2020. szeptember 15. napján a jelenlegi szolgáltató képviselőjével tartott tárgyaláson a jelenlegi szolgáltatási szerződés lezárásáról egyeztetett. Jelen ajánlatkérésre vonatkozó eljárás ezen egyeztetés eredményeképpen kerül lefolytatásra, amennyiben a szolgáltatásra irányuló szerződés megszűnik és veszélybe kerül a közszolgáltatás folyamatossága az árajánlatkérést követően az alperes a személyszállítási szerződésről szóló 2012. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 24. § (4) bekezdésének megfelelően eljárva közvetlenül megbízza az általa kiválasztott és a feladatot vállaló közlekedési szolgáltatót. Az alperes az ajánlattételi határidőt többször meghosszabbította, annak végső határidejét 2020. december 14. napjának 8 órájában jelölte meg. A felperes 2020. december 14. napján, az ajánlattételi határidő lejárta előtt benyújtotta ajánlatát. A felperesen túl további egy gazdasági társaság tett ajánlatot. Az alperes 2020. december 15. napján összegzést készített a beérkezett ajánlatokról, mely tartalmazta a beérkezett ajánlatokat, az elbírálás sorrendjét, a döntés indokolását. Az alperes 2020. december 21. napján arról tájékoztatta a felperest, hogy az ajánlata az ajánlattételi határidőn belül érkezett, az érvényes. Megvizsgálta a határidőben érkezett érvényes ajánlatokat és tájékoztatta a felperest, hogy nem ő nyújtotta be a legkedvezőbb ajánlatot.
- [6] Az alperes 2021. február 2. napján a Jovány Busz Kft.-vel közszolgáltatási szerződést kötött, amely alapján 2021. március 1. napjától a Jovány Busz Kft. látta el az alperes közigazgatási területén az autóbusszal végzett személyszállítási szolgáltatást. Az alperes polgármestere 2021. február 15. napján a 654/2020. (XII.16.) határozatában jóváhagyta Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén az autóbusszal végzett menetrend szerinti helyi személyszállítási szolgáltatás Jovány Busz Kft. által történő ellátását.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [7] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes a Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén helyi autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás ellátása tárgyú ajánlatkérés során az Sztv. 23. és 24. §-a, valamint a 1370/2007/EK rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) 5. cikke rendelkezéseinek megsértésével járt el. A felperes hivatkozott arra, hogy az ajánlattétel végső határideje 2020. december 14. napjának 8 órája volt, az ajánlattételi határidőben az ajánlatát benyújtotta, ezt követően azonban nem kapott tájékoztatást arra nézve, hogy az ajánlat határidőben érkezett-e, megfelelt-e a bírálati szempontoknak. Az eljárás eredményéről 2020. december 21. napjáig nem értesült, viszont az alperes közgyűlésének 2020. december 16. napján megtartott véleményező ülésén elhangzott előterjesztés szerint a pályázat „szombat délután lezárult”, és a legkedvezőbb ajánlatot a Jovány Busz Kft. tette. Megkeresésére az

alperes 2020. december 21. napján tájékoztatta az eljárás eredményéről. Álláspontja szerint a személyszállítási törvény 24. § (7) bekezdése speciális a Pp. megállapítása keresetre vonatkozó rendelkezéseihez képest és megteremti a sérelmet szenvedett fél bírósághoz fordulásának jogát. A véleményező ülésen elhangzottak alapján úgy tűnik az alperes 2020. december 12-én lezártnak tekintette a pályázatot és értékelte az ajánlatokat, így a felperesi ajánlat nyilvánvalóan nem került értékelésre. Hivatkozott továbbá arra, hogy az Sztv. rendelkezései lehetőséget biztosítanak arra, hogy az ellátásért felelős közvetlenül bízta meg a közszolgáltatással az általa kiválasztott közlekedési szolgáltatót a törvényben felsorolt feltételek fennállása mellett. Az 1370/2007/EK rendelettel együtt értelmezve ezen törvényt, erre csak szükséghelyzet esetén van lehetőség. Az alperes által lefolytatott eljárás jogszabálysértő volt, mert a megküldött ajánlatkérés alapján nem egyértelmű, hogy az alperes a törvényben szabályozott melyik eljárás alapján kért ajánlatot. Az eljárás nem felelt meg a törvényben meghatározott egyik eljárás jogszabályi követelményének, illetve a nyilvános pályázat feltételeinek sem. A pályázati kiírás nem felelt meg az Sztv. 23. § (5) bekezdésének. A nyilvános ajánlatkérésen alapuló eljárás jogszabályi feltételei nem álltak fenn. Az ajánlatkérés jogcímeiként az alperes a 24. § (4) bekezdésben szabályozott szükséghelyzetet jelölte meg, de azt, hogy azon belül melyik pont alapján jár el a kiegészítő tájékoztatásban sem közölte. A kiegészítő válasz tartalma az Sztv. 24. § (4) bekezdésének alkalmazását nem támasztja alá. Az Sztv. 24. § (4) bekezdésének a)-c) pontjaiban meghatározott feltételek nem állnak fenn, ezekre az alperes sem hivatkozott. A fenti jogszabályhely d) pontja nem feltételes módban rögzíti a közszolgáltatás folyamatosságának veszélybe kerülését, hanem abban az esetben teszi lehetővé a közvetlen megbízást, ha veszélybe kerül a közszolgáltatás folyamatossága. Az alperes már 2020. szeptember 15. napján tudomással bírt arról, hogy az akkori közlekedési szolgáltatóval lezárja a szerződést, azonban az ajánlatkérés szerint a szolgáltatás kezdő időpontja 2021. március 1. napja, mely időszak elegendő lett volna a nyilvános pályázati eljárás lefolytatására. Az eljárás emellett nem felelt meg az Sztv. 23. § (3) bekezdésének, mivel a helyi közlekedés járatterveit összeállító személy volt a nyertes kft. vezető tisztségviselője. A polgármester olyan időpontban jelentette be az ajánlattétel eredményét, amikor a buszok beszerzésére csak nagyon rövid idő állt rendelkezésre, illetve az eredményt már 2020. december 12-én kihirdette, pedig a határidő csak 2020. december 14-én telt le.

[8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a közte és a korábbi szolgáltató, a Volánbusz Zrt. között 2018. december 31-ig állt fenn közszolgáltatási szerződés. Ennek lejártát megelőzően az alperes pályázatot írt ki az Sztv. 23. §-a szerint, amelyre egy érvényes pályázat, a DAKK Zrt. pályázata érkezett be, amelyet az alperes elfogadott. Bár az alperesi közgyűlés hozzájárult a szerződés megkötéséhez, írásbeli szerződés az alperes és a DAKK Zrt. között nem született, 2020. és 2021. évekre pedig már a menetrend és az ellentételezés összegének kérdésében sem volt konszenzus. 2020. január 1. napjától az alperes és a DAKK Zrt. között érvényes szerződés nem volt. Ebben a helyzetben döntött úgy, hogy szükséghelyzeti intézkedésként közvetlen odaitéléssel bízta meg a közszolgáltatót és ennek érdekében hat lehetséges ajánlattevőt kért fel. A felhívásra két érvényes ajánlat érkezett, köztük a felperesi ajánlat. Álláspontja szerint a közszolgáltatás folyamatossága a korábbi közszolgáltatási szerződés érvénytelensége folytán veszélyben volt, mert érvénytelen szerződés alapján teljesítés sem követelhető. A Volánbusz Zrt. szolgáltatása nyújtásának a jogalapja hiányzott, a teljesítés lényegében önkéntesen, a Volánbusz Zrt. egyoldalú elhatározásán múlt. Hivatkozott az 1370/2007/EK rendelet 2. cikkének i) pontjában szereplő közszolgáltatási szerződés fogalmára, mely egy vagy több jogilag kötelező erejű aktusként definiálja a közszolgáltatási szerződést. A jogilag kötelező aktus szóhasználat álláspontja szerint nem hagy kétséget afelől, hogy a közszolgáltatáshoz fűződő jogok és kötelezettségek teljesítését jogilag kikényszeríthető módon kell biztosítani, azaz bíróság előtt

érvényesíthetőnek kell lennie. Állította, hogy a felperes tévesen hivatkozik az elbírálás korábbi időpontjára, a bírálatra 2020. december 15. napján került sor. Ellentmondásosnak tartotta a felperes jogi érvelését, mivel a felperes egyrészt arra alapítja keresetét, hogy a benyújtott ajánlatát nem, illetve nem megfelelő módon bírálta el az alperes, melyből arra lehet következtetni, hogy a felperesnek érdekében állt a közszolgáltatási szerződés elnyerése, ugyanakkor a felperes arra is hivatkozik, hogy az ajánlatkérés azért volt jogellenes, mert nem állt fenn sürgősségi intézkedést megalapozó helyzet. Ebben az esetben azonban a felperesnek hiányzik a perbeli legitimációja, hiszen a Sztv. 24. § (7) bekezdése csak azok számára biztosítja a bírósághoz fordulás jogát, akiknek érdekében áll a közszolgáltatási szerződés elnyerése. Ha nem állt fenn sürgősségi helyzet az ajánlatkérés időpontjában, abban az esetben fogalmilag kizárt olyan közszolgáltatási szerződésről beszélni, amelynek elnyerése a felperes érdekében áll. Előadta, hogy a felperes tévesen értelmezi az Sztv. rendszerét, mert a kiválasztás módjára a törvény háromnál is több lehetőséget nevesít. Az Sztv. 22. §-a egyértelművé teszi, hogy a 23. § szerinti pályázati rendszer nem az egyetlen jogszerű lehetőség a közszolgáltatók kiválasztására, mivel a 23 § szerinti eljárás kizárólag szolgáltatási koncesszió esetén alkalmazható. Az Sztv. 24. § (4) bekezdése alapján kért ajánlatokat. Az eljárása valóban nem felelt meg a 23. §-ban foglaltaknak, de álláspontja szerint nem is kellett megfelelnie, mert nem szolgáltatási koncessziót kívánt átengedni. Az ajánlati felhívás a jogszabályi előírásokhoz képest egy önként vállalt többlet-kötelezettség volt a részéről azért, hogy a legelőnyösebb ajánlat kerüljön kijelölésre. Ezt az eljárást sem az Sztv., sem pedig a hivatkozott EK rendelet nem tiltja. Számára 2020. novemberére vált egyértelművé, hogy 2021. évre sem születik megállapodás közte és a korábbi közszolgáltató között, ezért csak sürgősségi eljárás formájában tudott gondoskodni arról, hogy a közszolgáltatás (személyszállítás) folyamatossága biztosított legyen. Az EK rendelet 7. cikkében előírt közzétételi kötelezettség és annak időigénye nem is tette volna azt lehetővé, hogy egyéb eljárást folytasson le. Sürgősségi intézkedés esetén nincsen versenyhelyzet, ezért a felperesnek a verseny tisztaságára vonatkozó felvetései irrelevánsak, az ajánlatok tartalmát nem befolyásolta, nem befolyásolhatta az, hogy az Sztv. 24. § (4) bekezdésének mely alpontja alapján került sor az ajánlatok bekérésére.

Az elsőfokú bíróság döntése és jogi indokai

- [9] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a 2020. november 17. napján kelt, Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén helyi, autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás ellátása tárgyú ajánlatkérés során megsértette a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európa Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelet 5. cikkének (3) és (5) bekezdését, valamint a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 23. § (4), (5) és (8) bekezdéseit és a 24. § (4) és (5a) bekezdéseit. Kötelezte az alperest 20.000,- Ft perköltség megfizetésére.
- [10] Elsősorban az alperesi hivatkozásra tekintettel a felperes aktív perbeli legitimációját vizsgálta. Megállapította, hogy az EK rendelet és az Sztv. csak meghatározott személyek számára biztosítja a bírósághoz fordulás jogát. A perindítási jogosultság kapcsán a törvény két konjunktív feltételt tartalmaz. Az egyik, hogy a pert az indíthatja meg, akinek érdekében áll vagy állt a közszolgáltatási szerződés elnyerése. Ennek kapcsán megállapította, hogy a felperes érvényes ajánlatot tett az alperes felhívására, így érdekében állt a közszolgáltatási szerződés elnyerése. A másik feltétel kapcsán rögzítette, hogy eltérés mutatkozik az EK rendelet és a nemzeti jogszabály között. A nemzeti jogszabály az annak megszegésével kötött közszolgáltatási szerződés folytán elszenvedett sérelem vagy bekövetkezésének reális lehetősége esetén, míg az EK rendelet állítólagos jogsértés vagy ennek veszélye esetén teszi lehetővé a perindítást. Az EK rendelet megfogalmazásából világosan látszik, hogy a

perindításnak elegendő feltétele a közösségi vagy a nemzeti jog megsértéséből adódó állított jogsértés vagy ennek veszélye, kockázata. Ezen értelmezést támasztják alá álláspontja szerint az egyéb uniós jogforrások is. Hivatkozott a Tanács 89/665 EKG irányelvének 1. cikkére, melyet az EK rendelet preambuluma (21) bekezdése követendőnek tart, mely megköveteli a tagállamoktól annak biztosítását, hogy az ajánlatkérők által hozott határozatokkal szemben hatékonyan jogorvoslattal élhessenek és a jogorvoslati eljárást bárki igénybe vehesse, akinek érdekében áll vagy állt a közbeszerzési szerződés elnyerése, és állítólagos jogsértést szenvedett, vagy fennáll ennek kockázata. A felperesnek az ajánlat nem, illetve nem megfelelő elbírálására vonatkozó tényállítása kimeríti a perindítás második feltételét. Annak megítélése, hogy az alperes által lefolytatott eljárás megfelelt-e a jogszabályoknak, a per érdemére vonatkozó kérdés, mely nem vizsgálendő a perbeli legitimáció fennállása körében, ezért az elsőfokú bíróság az alperesnek a felperes perbeli legitimációja hiányára vonatkozó érvelését nem találta helytállónak. Megállapította, hogy a perindításra jogvesztő határidőn belül került sor.

[11] A kereset érdemi vizsgálata kapcsán rögzítette, hogy az EK rendelet, illetőleg azzal összhangban a személyszállítási szolgáltatásokról szóló Sztv. a közlekedési szolgáltató kiválasztása körében több különböző eljárást különböztet meg. Az EK rendelet a belső szolgáltatótól eltérő harmadik személy szolgáltatásának igénybevétele esetére – (4)-(6) bekezdés kivételével – kötelező jelleggel versenytárgyalási eljárást ír elő. Az EK rendelettel összhangban a Sztv. 23. § (3)-(8) bekezdései tartalmazzák a pályázati eljárás részletes szabályait. Mind az EK rendelet, mind az Sztv. kitér a versenytárgyalási, pályázati eljárás alóli kivételekre is, így pl. a süszéghelyzeti intézkedésre (EK rendelet 5. cikk (5) bekezdés és Sztv. 24. § (4) bekezdés). Az alperes álláspontja szerint süszéghelyzetben járt el és lényegében önként vállalt többletkötelezettséget, mikor ajánlatkérési eljárást folytatott le.

[12] Az alperesi hivatkozásra figyelemmel a bíróság elsödlegetesen azt vizsgálta, hogy az alperes süszéghelyzeti intézkedés meghozatalára jogosult volt-e, illetve a süszéghelyzet esetére előírt eljárási szabályokat betartotta-e. E körben a bizonyítási érdek az alperes oldalán volt és öt terhelte a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének következménye. Az alperes nyilatkozata szerint a süszéghelyzet az Sztv. 24. § (4) bekezdés d) pontja alapján állt fenn, mert a közszolgáltatás folyamatossága veszélybe került azáltal, hogy az alperes és a Volánbusz Zrt. között nem jött létre érvényes szerződés, melynek hiányában teljesítés sem volt követelhető a szolgáltatótól, a Volánbusz Zrt. fizikai szolgáltatása nyújtásának jogalapja hiányzott, a teljesítés lényegében önkéntesen történt. Az EK rendelet süszéghelyzeti intézkedést a szolgáltatásnyújtás megszakadása vagy ilyen helyzet közvetlen kockázata esetén teszi lehetővé, ehhez képest a nemzeti jogszabály a 24. § (4) bekezdés a)-d) pontban sorolja azokat az okokat, melyek lehetővé teszik a közszolgáltató közvetlen megbízását. Az alperes által hivatkozott d) pont a közszolgáltatás folyamatosságának egyéb okból történő veszélybe kerüléséhez köti a közvetlen megbízás lehetőségét. A közszolgáltatás folyamatossága a szolgáltatás teljesítéséhez kapcsolódó fogalom, melynek megszakadása vagy annak közvetlen kockázata süszéghelyzeti intézkedés megtételéhez. A süszéghelyzeti intézkedés a közszolgáltatás biztosítása érdekében alkalmazható azonnali, sürgösségi intézkedés. A felek nyilatkozata alapján tényként megállapítható, hogy a Volánbusz Zrt. (a DAKK Zrt. jogutóda) az ajánlatkérés időpontjában a közszolgáltatást nyújtotta. Az alperes tárgyalási nyilatkozatában maga is azt adta elő, hogy nem volt olyan időszak, amikor a Volánbusz Zrt. nem szolgáltatott. A Szegedi Törvényszék előtt 7.G.40.036/2021. számon folyamatban volt per iratai alapján megállapítható, hogy a Volánbusz Zrt. 2019. és 2020. évben is folyamatosan szolgáltatott, mely szolgáltatást az alperes sem kifogásolta. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a szolgáltatásnyújtás megszakadása nem állapítható meg. A közszolgáltatás megszakadásának közvetlen kockázata a közszolgáltatás folyamatosságának veszélybe kerülése körében az elsőfokú bíróság kiemelt jelentőséget tulajdonított a felek

ajánlattételi eljárás során, illetőleg azt megelőzően tett nyilatkozatainak, különös tekintettel arra, hogy a sürgősségi intézkedés indokoltságának az ajánlatkérés időpontjában kell fennállnia. A Szegedi Törvényszék 7.G.40.036/2021/20. számú ítéletében rögzített tényállás alapján megállapította, hogy az alperes polgármestere 2020. májusában a Volánbusz Zrt.-vel kötött szerződésre, mint fennálló szerződésre hivatkozott, szándéka a szerződés megszüntetésére irányult. Az alperestől származó kiegészítő tájékoztatás szerint az alperes és a Volánbusz Zrt. a szolgáltatási szerződés lezárásáról egyeztetett. Az alperes ezen nyilatkozata is arra utal, hogy a korábbi szerződést fennállónak tekintette és a közvetlen megbízás együttes feltételeként a szerződés megszűnésének és a közszolgáltatás folyamatossága veszélybe kerülésének jövőbeni és feltételezett bekövetkezését határozta meg. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a közszolgáltatás folyamatosságának veszélybe kerülése, a megszakadás közvetlen veszélye az ajánlatkérés időpontjában nem állt fenn, mert az alperes maga is fennállónak tekintette a korábbi közszolgáltatási szerződést és jövőbeni bizonytalan feltételek bekövetkezésével indokolta a sürgősségi intézkedést. A per adatai alapján azonban nem állapítható meg, hogy a Volánbusz Zrt.-nek 2020. évben szándékában állt volna a szerződés teljesítésének megtagadása. Mindezek alapján az alperes a perben nem bizonyította, hogy sürgősségi helyzetben járt el.

[13] A sürgősségi intézkedés megalapozottságára vonatkozóan az alperes által előterjesztett előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránti kérelmet nem találta megalapozottnak, figyelemmel arra, hogy a sürgősségi intézkedés helytállósága a rendelkezésre álló peradatok, az uniós és a nemzeti jogszabályok alapján megítélhető. Uniós jogi norma értelmezésére az érdemi döntés meghozatalához nem volt szükség. Megállapította, hogy a közvetlen megbízásra vonatkozó döntésről az Sztv. 24. § (5a) bekezdés szerint készítendő emlékeztető nem felelt meg a jogszabályi rendelkezéseknek, ugyanis az nem tartalmazta a kiválasztott szolgáltató alkalmasságát igazoló tényeket és a közlekedési szolgáltatót a közszolgáltatási kötelezettség ellátása fejében megillető pénzügyi ellentételezés mértékét. Rögzítette, hogy az EK rendelet preambuluma (30) bekezdésében, és az 5. cikk (3) bekezdésében mind a versenytárgyalási eljárás, mind a közvetlenül odaítélt közszolgáltatások esetén követelményként fogalmazza meg az átláthatóságot, melyet a közvetlenül odaítélt közszolgáltatások esetén fokozottan elvár. A közvetlenül odaítélt közszolgáltatások esetén a fokozott átláthatóságot a pályázati eljárás garanciális szabályainak hiánya teszi indokolttá.

[14] Mindezekre figyelemmel nem osztotta az alperes azon érvelését, hogy a többletkötelezettségként vállalt ajánlatkérési eljárást sem az EK rendelet, sem a nemzeti jogszabály nem tiltja, ugyanis a többletkötelezettség vállalásának követhető, átlátható módon kell történnie. Az alperes azonban az általa alkalmazott ajánlatkérési eljárásban jogalként a sürgősségi intézkedést jelölte meg, ugyanakkor az eljárás lefolytatása során részben az ajánlatkérési eljárás, részben a pályázati eljárás szabályai szerint járt el, azonban egyiket sem tartotta be teljes körűen. A különböző kiválasztási módok eljárási szabályainak keveredése sérti az átláthatóság követelményét és végső soron kiüresedhet a sérelmet szenvedett fél jogorvoslati joga, hiszen nincs olyan eljárási rend, mely szabályainak betartása vagy megsértése számon kérhető, jogorvoslattal támadható lenne.

[15] Annyiban helytállónak találta az alperes érvelését, hogy sürgősségi intézkedés esetén nincs versenyhelyzet, így a verseny tisztaságára vonatkozó szabályok fogalmilag nem alkalmazhatóak. Azonban azáltal, hogy az alperes ajánlatokat kért be és az ajánlatok elbírálásának módjaként azt határozta meg, hogy az alkalmassági követelmények és bírálati szempontok alapján az összességében legjobb ajánlatot benyújtó ajánlattevővel kerül sor szerződéskötésre, versenyhelyzetet teremtett. Az ajánlatok elbírálásával kapcsolatban megállapította, hogy a véleményező közgyűlésen elhangzottakkal szemben az elbírálás 2020. december 15. napján történt, így e körben a felperes hivatkozását nem találta megalapozottnak.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

- [16] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását és a felperesnek a perrel felmerült költség viselésére kötelezését kérte. Indoklásul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság részben téves jogi következtetésre jutott, illetve több ponton túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmén. Fellebbezésében rögzítette, hogy a pályázaton nyertes DAKK Zrt. jogutóda az aláírt szerződés hiányától függetlenül a pályázati eljárásnak megfelelő menetrendben meghirdetett autóbusz-járatokat üzemeltette, az utasoktól menetdíjakat beszedte, 2019. évre a közszolgáltató által pályázatban megjelölt ellentételezési igényt az alperes kiegyenlítette. Ezzel álláspontja szerint a közszolgáltatási szerződést 2019. évre a felek utólagosan érvényessé tették. 2020. évre a közte és a Volánbusz Zrt. között sem a közszolgáltató által teljesítendő menetrend, sem az annak teljesítésével összefüggő költségek viselése tekintetében nem született megállapodás, így a felek között érvényes szerződés nem állt fenn. Megismételte, hogy a közszolgáltatáshoz fűződő jogok és kötelezettségek teljesítését jogilag kikényszeríthető módon kell biztosítani. A Ptk. 6:108. § (1) bekezdése szerint érvénytelen szerződésre jogosultságot alapítani és a szerződés teljesítését követelni nem lehet, így a közszolgáltatóval szemben jogi úton a szerződés teljesítésének kikényszerítése érdekében fellépni nem tudott volna, így nincs olyan jogilag kötelező aktus, amely megfelelne az EK rendelet 2. cikk i) pontja szerinti fogalomnak. Ez alapján jutott arra a következtetésre, hogy a szolgáltatás megszakadásának közvetlen kockázata fennáll, így helye van az EK rendelet 5. cikkének (5) bekezdése szerinti szükséghelyzeti intézkedésnek. Álláspontja szerint az Sztv. 24. § (4) bekezdés d) pontja szerinti egyéb okként kell értelmezni a felmerült jogbizonytalanságot. 2020. novemberében, mikor már bizonyossá vált, hogy a Volánbusz Zrt.-vel a helyzet nem rendeződik és 2021. évre sem lesz megállapodás a menetrend és az ellentételezés összege tekintetében, hat közszolgáltatás ellátására alkalmas vállalkozástól kért ajánlatot.
- [17] Továbbra is hivatkozott arra, ha helytálló a felperes azon hivatkozása, hogy nem állt fenn szükséghelyzet, nem állapítható meg, hogy a felperes sérelmet szenvedett volna, így hiányzik a perbeli legitimációja. Az elsőfokú bíróság a perbeli legitimáció kérdését kizárólag az ügyfélképesség körében vizsgálta és azt állapította meg, hogy a felperes jogosult volt perlésre. Ugyanakkor azt az alperesi állítást nem vizsgálta, hogy a szükséghelyzet fennállásának vitatása megfosztja a felperest attól az érdektől, amelyek közszolgáltatási szerződés elnyeréséhez fűzné őt, ez pedig szükségképpen legitimációs hiányt idéz elő. A legitimáció kérdését az elsőfokú bíróság alperesi hivatkozás ellenére nem terjesztette ki a felperes keresetőségi jogára, ami pedig az Sztv. 24. § (7) bekezdése szerint szükséges lett volna. Kiemelte, hogy a perindítási jog nem azonos a keresetőségi joggal utóbbi szűkebb fogalom, feltétele a bizonyított jogsérelem. A keresetőségi jog ezzel szemben a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, arra, hogy a felperest megilleti-e és éppen a felperest illeti-e a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben. A perbeli legitimáció fő szabályként anyagi jogi kérdés, hiánya ebben az esetben a kereset érdemi elutasításához vezet. Az Sztv. 24. § (7) bekezdése a perindításhoz kettős feltételt támaszt, egyrészt perindításra az jogosult, akinek érdekében állt vagy áll a közszolgáltatási szerződés elnyerése, másrészt szükséges feltétel, hogy a pert megindító a jogsértően megkötött közszolgáltatási szerződés folytán sérelmet szenvedjen, vagy a sérelem bekövetkezésének reális veszélye fennálljon. A felperesnek e körben ki kellett volna mutatnia, hogy hogyan hat a közszolgáltatási szerződés elnyerésére az, hogy a szükséghelyzet fennállásának hiányában állítása szerint már eleve ajánlatot sem kérhetett volna felperestől, így nyilvánvalóan közszolgáltatási szerződést sem köthetett volna. Emellett az ő oldalán bekövetkezett jogsérelmet vagy ennek reális veszélyét is állítania, illetve bizonyítania kellett volna. Miután ilyen bizonyításra a felperes részéről nem

került sor, ezért keresetét el kellett volna utasítani.

- [18] Az elsőfokú bíróság megállapítását a szükséghelyzet fenn nem állása körében továbbra is megalapozatlannak találta. Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy a szükséghelyzet fogalma nem korlátozódik, nem korlátozódhat a szolgáltatás fizikai létre. Álláspontja szerint a korábbi közszolgáltatóval fennálló rendezetlen jogviszony önmagában megalapozza a szükséghelyzet fennállását. A közszolgáltatás fenntartásához fűződő közérdek súlyát is figyelembevéve nem fogadható el az az érv, hogy mivel fizikai értelemben nem szűnt meg az autóbuszforgalom, azért nem állt fenn a közszolgáltatás megszakadásának kockázata. Tévesen értékelt az elsőfokú bíróság a korábbi közszolgáltatóval folytatott, a jogviszony rendezésére irányuló egyeztetések tartalmát is. Az ítélet [44] bekezdésben rögzített indokokra, továbbá a megjelölt 2020. májusi polgármesteri nyilatkozatra és a Volánbusz Zrt. feltételezett akaratára a felperes nem hivatkozott, így az elsőfokú eljárás során nem került abba a helyzetbe, hogy ebből a szempontból előadhassa védekezését. Ekként az elsőfokú ítélet túlterjeszkedett a felperesi kereseten, ezzel sértve a Pp. 342. § (1) bekezdését. Álláspontját összegezve hangsúlyozta: a szerint a szükséghelyzet fennállásának kérdése nem ítéltető meg kizárólag azon az alapon, hogy ténylegesen járnak-e az autóbuszok vagy sem. A szolgáltatás teljesítésére a közszolgáltató csak rendezett jogviszonyban kötelezhető, ennek hiányában a teljesítés nem kényszeríthető ki, a szolgáltatásnak ugyanis nem csak műszaki/fizikai, hanem jogi (és gazdasági, stb.) vetületei is vannak. A teljesítés jogi hátterének tisztázatlansága éppúgy a szolgáltatás megszakadásának kockázatát hordozza, mint adott esetben a műszaki/fizikai feltételek vagy a pénzügyi teljesítőképesség hiánya. A jogi feltételek hiányát alperes jogkérdésnek tekintette, épp ezért tartotta indokoltnak az előzetes döntéshozatali eljárást és tett erre indítványt. Megítélése szerint a szükséghelyzet fogalmát nem lehet elválasztani a teljesítés jogi garanciáinak meglététől.
- [19] Megjegyezte, hogy az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben nem a korábbi közszolgáltatóval fennálló jogviszony tartalmát kívánta az európai bíróság értelmezése alá vonni, hanem a szükséghelyzet feltételeinek körét, így az előzetes döntéshozatali eljárásra irányuló alperesi indítvány elutasítása téves és jogsértő, különösen, mivel az elsőfokú bíróság úgy utasította el ezen indítványt, hogy végül ítéleti indokolása alkalmatlan bizonyítási eszközön, a Szegedi Törvényszék másik ügyben hozott, az ügyre releváns tartalmat nem hordozó ítéletének kiragadott részén nyugszik. Erre az ítéletre bizonyítékként egyik fél sem hivatkozott. Álláspontja szerint a bíróság ezt vélelmezhetően hivatalból vette figyelembe, anélkül azonban, hogy erről a Pp. 266. § (4) bekezdése szerint tájékoztatta volna a feleket, így az alperes nem élhetett az ugyanezen jogszabályhely által biztosított ellenbizonyítás lehetőségével.
- [20] Téves az elsőfokú ítélet abban a körben is, ami a közszolgáltató kiválasztására vonatkozó eljárási szabályok megsértésére vonatkozik. Téves és iratellenes az a megállapítása, hogy az alperesnek a bírálatról készített összegzése nem felel meg az Sztv. 23. § (8) bekezdése szerinti tartalmi követelményeknek. Az ellentételezés mértékét ugyanis az összegzés konkrétan is tartalmazza, nyertes ajánlattevő esetén 325,- Ft/km, a felperes esetén 359,- Ft/km összegben. Az alkalmasság tekintetében az összegzés áttételesen tartalmaz arra is megállapítást, hogy az ajánlatok érvényesnek minősülnek. Ezen túlmenően arra is rámutatott, hogy a felperes az összegzés tartalmát egyáltalán nem kifogásolta, erre kereseti kérelmében nem hivatkozott, így az elsőfokú ítélet e körben is túlterjeszkedik a felperes kereseti kérelmén, ismét sértve ezzel a Pp. 342. § (1) bekezdését.
- [21] Az elsőfokú ítélet [43]-[45] pontjai szerint az alperes nem biztosította a szükséges átláthatóságot, ebben a kérdésben az ítélet ismét túlterjeszkedik a felperes keresetén. A felperes ilyen jogsértésre nem hivatkozott, ezért az alperes ebben a körben sem fejthette ki az elsőfokú eljárásban érveit és bizonyítási indítványait. Amikor az elsőfokú ítélet megállapítja, hogy az alperes eljárása nem felelt meg az Sztv. 23. §-ában foglaltaknak, figyelmen kívül

hagyja az EK rendelet (24) preambulum bekezdését, amely szerint abban az esetben, ha fennáll a szolgáltatásnyújtás megszakadásának a kockázata, az illetékes hatóságoknak jogosultnak kell lenniük rövidtávú sürgősségi intézkedések bevezetésére, olyan új közszolgáltatási szerződés odaítéléséig, amely az e rendeletben meghatározott valamennyi odaítélési feltételnek megfelel. E rendelkezésből egyértelműen következik, hogy a sürgősséggel meghozott intézkedésnek nem kell az EK rendeletben, és így az Sztv. 23. §-ában meghatározott odaítélési feltételeknek megfelelnie. Álláspontja szerint szükséghelyzeti intézkedés esetén a közlekedési szolgáltató kiválasztására vonatkozóan nincs semmilyen személyszállítási ágazati jogszabályban rögzített eljárási rend, amelyet az alperesnek be kellene tartania. Az alperes az ágazati szabályokhoz képest önként, a felelős gazdálkodás követelményét szem előtt tartva vállalta, hogy több ajánlatból választ, eljárását pedig belső beszerzési szabályai szerint folytatta le, amelyek sérelmére a felperes sem hivatkozott. Erre figyelemmel az alperes nem a „kiválasztási módok eljárási szabályait keverve” járt el, hanem szükséghelyzeti intézkedés szabályai szerint, ami lehetővé teszi az Sztv. 23. §-a szerinti versenytárgyalási eljárás mellőzését.

[22] Hivatkozott továbbá arra, hogy az elsőfokú eljárásban nem utalt arra semmi, hogy a bíróság az átláthatóság követelményének teljesülését kívánná vizsgálni. Ebben a körben a felperesnek tényállítása, jogi érvelése nem volt, a felek jogértelmezésének kérdése fel sem merült. Hivatalból ez a kérdés a polgári per keretei között nem vizsgálható, a kérelemhez kötöttség maradéktalanul érvényesül. A jogvita a kereteinek meghatározása során az elsőfokú bíróság a felperesi hivatkozások alapján a verseny tisztaságára vonatkozó felperesi érvelést és a szükséghelyzet fennállásának kérdését tartotta tisztázandónak és ebben a körben határozta meg a bizonyítási érdekeket is. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése nem felel meg a Pp. 237. § rendelkezéseinek. Az elsőfokú eljárásban a Szegedi Törvényszék hivatkozott ítéletének tartalmát a bíróság anélkül tette ítélezése alapjává, hogy erre bárki hivatkozott volna. A (jogi) tény hivatalból történő figyelembevételről a feleket a Pp. 260. § (4) bekezdésében foglaltak ellenére nem tájékoztatta és így megfosztotta a feleket attól, hogy ellenérdeket, ellenbizonyítékokat terjeszthessenek elő. Hangsúlyozta, hogy az alperes eljárása nem sérti az Sztv. 23. § (4) és (5) bekezdéseit, mivel ezen előírások az Sztv. 23. § (2) bekezdése alapján szükséghelyzeti intézkedés során nem alkalmazandók. Az eljárás ezen túlmenően nem sérti az Sztv. 23. § (8) bekezdését sem a fentebb már kifejtettek szerint. Az alperes eljárása nem sérti továbbá az Sztv. 24. § (4) és (5a) bekezdését sem, mivel a szükséghelyzet fennállt.

[23] Az alperes fellebbezése kiegészítésében hivatkozott a Fővárosi Törvényszék előtt 103.K.702.714/2022. szám alatt a Volánbusz Zrt. és a Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság között a Volánbusz Zrt., illetve jogelődje és jelen per alperese között létrejött jogviszony semmisségének megállapítása miatti perben hozott ítéletére. Mivel a Fővárosi Törvényszék jogerősen megállapította, hogy a Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság jogszerűen alkalmazta a Kbt. 137. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti semmisség megállapítását, figyelemmel arra, hogy a Volánbusz Zrt. és az alperes között írásban nem jött létre személyszállítási közszolgáltatási szerződés, így a Volánbusz Zrt., illetve jogelődje és az alperes közötti szerződés semmisségét a törvényszéknek is tényként kell figyelembe venni.

[24] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, hivatkozva arra, hogy az ítélet érdemben helyes. Kérte továbbá az alperes másodfokú eljárásban felmerülő költségében történő marasztalását.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[25] A fellebbezés részben alapos.

[26] A 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdés értelmében a

másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a

[27] 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Az alperes a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét jogszabályhelyre utalással ugyan nem jelölte meg, a fellebbezés tartalma szerint azonban az elsőfokú bíróság anyagi és eljárásjogi jogszabálysértéseire hivatkozva a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjában írt felülbírálati jogkör alkalmazását kérte.

[28] A felperesi fellebbezés kapcsán a bíróságnak elsősorban abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperesnek van-e keresetőségi joga, ezt követően abban a kérdésben, hogy a szükséghelyzet fenn nem állása tekintetében az elsőfokú bíróság helyesen foglalt-e állást. Vizsgálandó továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedett-e.

[29] A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 24. § (7) bekezdése szerint az akinek érdekében állt vagy áll a közszolgáltatási szerződés elnyerése, a 23. §-ban, valamint jelen §-ban foglalt szabályok megszegésével kötött közszolgáltatási szerződés folytán sérelmet szenvedett, vagy a sérelem bekövetkezésének reális veszélye fennáll, a pályázat eredményének kihirdetésétől, egyéb esetben a közszolgáltatási szerződés megkötésétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül a szolgáltatás végzésének helye szerinti bíróságtól kérheti a jogszabálysértés tényének megállapítását. Az idézett jogszabályi rendelkezés alapján tehát azt kellett vizsgálni, hogy a felperesnek érdekében állt-e a közszolgáltatási szerződés elnyerése, továbbá, hogy az alperes és a Jovány Busz Kft. közötti közszolgáltatási szerződés megkötésére ezen törvény 23., illetve 24. §-ában foglalt szabályok megszegésével került-e sor, illetve, hogy a felperes ezen szabályok megszegésével kötött közszolgáltatási szerződés folytán sérelmet szenvedett-e, avagy fennáll-e a sérelem bekövetkezésének reális veszélye.

A perbeli esetben helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a közszolgáltatási szerződés elnyerése a felperes érdekében állt, hiszen az alperesi ajánlatkérésre érvényes pályázatot nyújtott be. Mivel ezen rendelkezés alapján mind a 23. §-ban, mind a 24. §-ban foglalt szabályok megszegésével kötött közszolgáltatási szerződés miatt van helye perindításnak, nem helytálló az alperes azon érvelése, hogy ha a szükséghelyzet fennállása nem állapítható meg, a felperesnek hiányzik a keresetőségi joga. Szükséghelyzet fennállásának hiányában ugyanis az alperes eljárásának a 23. §-ban foglalt rendelkezéseknek kellene megfelelnie. Azt pedig az eljárás során az alperes maga sem vitatta, hogy a 23. §-ban foglalt rendelkezéseknek az eljárása nem felelt meg, hiszen mindvégig azt állította, hogy a közszolgáltatási szerződés megkötésére közvetlen megbízással került sor a Sztv. 24. § (4) bekezdés d) pontja alapján. Erre tekintettel a jogszabálysértés tényének megállapításához azt kellett vizsgálni, hogy az Sztv. 24. § (4) bekezdés d) pontjában írt ok fennállása megállapítható-e, ugyanis kizárólag ebben az esetben van lehetőség a közlekedési szolgáltató közvetlenül történő megbízására. Ha a közszolgáltatás folyamatosságának veszélybe kerülése nem állapítható meg, a közlekedési szolgáltató közvetlenül történő megbízásának nincs helye, ebben az esetben szabályok megszegésével kötött közszolgáltatási szerződés folytán a felperes tekintetében a sérelem bekövetkezésének reális veszélye úgyszintén megállapítható. Így a másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes keresetőségi joga megállapítható.

[30] A másodfokú bíróság a fellebbezés tükrében azt vizsgálta, hogy a szükségképpeni kijelölés feltételei a perbeli esetben fennálltak-e.

Az EK rendelet 5. cikk (1) bekezdése szerint a közszolgáltatási szerződéseket az e rendeletben megállapított szabályokkal összhangban kell odaítélni. Ezen cikk az (5) bekezdésében akként rendelkezik, hogy a szolgáltatásnyújtás megszakadása vagy ilyen helyzet közvetlen kockázata esetén az illetékes hatóság szükséghelyzeti intézkedést hozhat. Ez a szükséghelyzeti intézkedés lehet többek között a közszolgáltatási szerződés közvetlen odaítélése is. A Sztv. 24. § (4) bekezdés d) pontja szerint, - mely az alperesi hivatkozás szerint a perbeli esetben

alkalmazásra került - az ellátásért felelős közvetlenül bízta meg a közszolgáltatással az általa kiválasztott és a feladatot vállaló közszolgáltatót, ha egyéb okból a közszolgáltatás folyamatossága veszélybe kerül. Annak megállapítása során, hogy fennállt-e a szolgáltatás megszakadásának közvetlen kockázata az elsőfokú bíróság az alábbi tényekből indult ki. A Volánbusz Zrt., illetőleg jogelődje 2019. és 2020. évben folyamatosan biztosította a közszolgáltatást. Az alperes maga is úgy tekintette, hogy a Volánbusz Zrt.-vel, illetőleg jogelődjével a közszolgáltatás tekintetében szerződéses kapcsolatban áll. Erre utal, hogy 2020. május 18-án kezdeményezte a DAKK Zrt.-nél a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetését 2020. december 31. napjával. Az alperes a felperes kiegészítő kérdésére azt a választ adta, hogy 2020. szeptember 15. napján a polgármestere a szolgáltató képviselőivel tartott tárgyaláson a szolgáltatási szerződés lezárásáról egyeztetett. Mindezen tényekből a törvényszék álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan és okszerűen következtetett arra, hogy az alperes a szerződést maga is fennállónak tekintette még 2020. szeptember 15. napján is, hiszen ellenkező esetben nem lett volna értelme a fenn nem álló szerződés megszüntetése körében történő egyeztetésnek. Arra az alperes sem hivatkozott, hogy a DAKK Zrt. vagy a Volánbusz Zrt. a szolgáltatást ne nyújtotta volna, nem hivatkozott továbbá egyéb olyan tényre, körülményre sem, amiből arra lehetett volna következtetni, hogy a közszolgáltatás folyamatossága veszélybe kerül, vagy a szolgáltatásnyújtás megszakadásának közvetlen kockázata fennáll. Így helytállóan az irányadó anyagi jogszabályoknak megfelelően foglalt állást az elsőfokú bíróság akként, hogy a kiválasztott szolgáltató közvetlen megbízásának az Sztv. 24. § (4) bekezdés b) pontja alapján nem volt helye. A szükséghelyzet vizsgálatára nemcsak ténybeli, hanem műszaki/fizikai és jogi feltételek vizsgálata mentén került sor az elsőfokú bíróság által.

[31] A kereseti kérelmen történő túlterjeszkedésre történő fellebbezési hivatkozás kapcsán rögzítendő, hogy a felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az ajánlatkérés során a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 23. és 24. §-a, valamint az 1370/2007/EK rendelet 5. cikkének rendelkezésének megsértésével járt el. E körben jogi érvelése azt tartalmazza, hogy a lefolytatott eljárás azért jogszabálysértő, mert az alperesi ajánlatkérés alapján nem volt egyértelmű, hogy az alperes a személyszállítási törvényben szabályozott eljárásokból mely alapján kért ajánlatot. A személyszállítási törvényben meghatározott egyik eljárás jogszabályi követelményének sem felelt meg a lefolytatott eljárás. Az eljárás nem felelt meg a nyilvános pályázat feltételeinek, a pályázati kiírás nem felelt meg a 23. § (5) bekezdés b) d), f), h), i), k), l) pontjában meghatározottaknak. A személyszállítási törvényben meghatározott további nyilvános ajánlatkérésen alapuló eljárás jogszabályi feltételei nem álltak fenn. Ugyan az alperes az árajánlatkérés jogcímeként a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XCI. törvény 24. § (4) bekezdését jelölte meg, azonban a kiegészítő tájékoztatásban azon kérdésére, hogy a 24. § (4) bekezdésében meghatározott mely pont alapján kívánja közvetlenül megbízni az új szolgáltatót, érdemi választ nem adott. A válaszban arról kapott tájékoztatást, hogy a polgármester 2020. szeptember 15. napján egyeztetett a jelenlegi szolgáltatási szerződés lezárásáról és az ajánlatkérésre vonatkozó eljárás ezen egyeztetés eredményeként kerül lefolytatásra, amennyiben a szolgáltatásra irányuló szerződés megszűnik és veszélybe kerül a közszolgáltatás folyamatossága, az árajánlatkérést követően az ajánlatkérő a 2012. évi XCI. törvény 24. § (4) bekezdésének megfelelően eljárva közvetlenül megbízta az általa kiválasztott közlekedési szolgáltatót. Vitatta, hogy ez alapján a d) pontban rögzített feltétel megállapítható lenne. Miután az alperes állítása szerint az eljárásra az Sztv. 24. § (4) bekezdés d) pontja alapján került sor, a felperesi kereseti kérelem alapján az elsőfokú bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes által lefolytatott eljárás megfelelt-e a Sztv. 24. §-ában foglalt rendelkezéseknek, továbbá az Európai Parlament és Tanács 1370/2007/EK rendelet 5. cikkében foglaltaknak. Az árajánlatkérés az alperes részéről önkéntes vállalás, nem jelenti

az Sztv. 23. §-a szerinti eljárás lefolytatását, így az erre vonatkozó kereseti kérelem elutasítandó. Erre figyelemmel a törvényszék álláspontja szerint bár az elsőfokú bíróság ítéleti rendelkezése a kereseti kérelmen nem terjeszkedett túl, az ítélete indokolása azonban valóban tartalmaz olyan megállapításokat, melyekre a kereseti kérelem nem terjed ki. Ugyanakkor alaptalan az alperes azon hivatkozása, mely szerint a Szegedi Törvényszék 7.G.40.036/2021. számú ügyben született ítélete nem képezte a per anyagát, hiszen az elsőfokú bíróság a peres eljárást a Szegedi Törvényszék előtt 7.G.40.036/2021. számon indult per jogerős befejezéséig felfüggesztette. Ezen eljárásban született ítélet 21. sorszámmal a peranyag részét képezi, mint ahogy 30. sorszám alatt az ügyben született másodfokú határozat a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.079/2022/3. sorszámú ítélete is. Így az elsőfokú bíróság az ítéletben foglaltakra jogszabálysértés nélkül alapíthatott tényállást és e körben külön tájékoztatási kötelezettség nem terhelte.

- [32] A fent kifejtett indokokra tekintettel a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben írt szövegezés szerinti pontosítással, a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és mellőzte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette az Sztv. 23. § (4), (5) és (8) bekezdéseit, hiszen az alperes eljárását nem az Sztv. 23. §-a alapján folytatta.

Záró rész

- [33] Az alperes pervesztes lett, így a személyes illetékmentessége folytán meg nem fizetett 24.000,- Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.
- [34] Az alperes köteles a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján pervesztességére tekintettel a felperes perköltségének megfizetésére, mely a felperes jogi képviselével kapcsolatban felmerült ügyvédi munkadíjból tevődik össze. A felperest megillető ügyvédi munkadíj összegét a bíróság a felperes és jogi képviselője között létrejött megállapodásban rögzítettek szerint állapította meg.

Szeged, 2023. július 25.

Dr. Komáromi Zoltán s.k. a tanács elnöke	Dr. Némethné dr. Suták Anikó s.k. előadó bíró	Dr. Doblerné dr. Alács Ágota bíró
---	--	--------------------------------------